

STIMATĂ DOAMNĂ PRIM-MINISTRU,

Grupurile parlamentare ale Uniunii Salvați România, vă solicită să nu promovați nicio ordonanță de urgență care să aibă ca obiect modificarea Codului penal și a celui de procedură penală sau acordarea vreunei amnistii sau grațieri directe sau mascate, având în vedere, în principal, următoarele argumente:

1. **Parlamentul** este singura autoritate legislativă a României, nicidecum Guvernul. Prin emiterea unei astfel de OUG se încalcă art. 61 din Constituție care consacră acest atribut al Parlamentului, dar și principiul separației puterilor în stat.
2. Guvernul este obligat să pună în aplicare programul de guvernare votat de Parlament, iar **program de guvernare** pe care v-ați obligat să-l aplicați nu conține **nicio măsură care să presupună modificarea radicală a Codului penal și a celui de procedură penală ori amnistia sau grațierea**. Dimpotrivă, **programul de guvernare** în baza căruia vă exercitați mandatul și-a **asumat respectarea recomandărilor Comisiei Europene** în cadrul mecanismului de cooperare și verificare.¹
3. **Raportul Comisiei Europene** ne recomandă² ca modificările aduse în Parlament la Codul penal și de procedură penală să nu intre în vigoare și să fie **reluată procedura parlamentară cu respectarea deplină a Avizului Comisiei de la Veneția nr. 930/2018**, astfel încât să fie respectată compatibilitatea cu dreptul UE și cu instrumentele internaționale de luptă împotriva corupției. Ca atare, **o grabire a intrării în vigoare**, chiar și parțială, prin OUG, a modificărilor aduse Codului penal și de procedură penală ar fi în total dezacord cu recomandările primite din partea Comisiei Europene, **obligatorii pentru România, potrivit deciziei CCR nr. 2/2012**³. Precizăm că o serie de prevederi care au trecut

¹ "Avem, totodată, obligația să ne asigurăm că, în orizontul de timp descris de Președintele Comisiei Europene, vom realiza obiectivul de finalizare a Mecanismului de Cooperare și Verificare, pe baza progreselor reale și necesare, evaluate corect, dar fără condiționalități politice de orice fel, în vederea eliminării acestei vulnerabilități care afectează încă statutul de membru deplin al României în UE."

"MĂSURI

1. Sporirea rolului României, ca stat membru, în cadrul UE, respectiv a calității contribuției țării noastre la consolidarea Uniunii Pentru îndeplinirea acestei măsuri, Guvernul susține următoarele acțiuni:...

– Continuarea demersurilor de finalizare a Mecanismului de cooperare și verificare, **prin internalizarea procesului de monitorizare a condiționalităților din cadrul său**, prin promovarea activă în dialogul cu interlocutorii europeni a progreselor României în materie de reformă a justiției și combatere a corupției".

"Cooperare externă

32. **Luând în calcul progresese României și atingerea benchmarkurilor, reperate inițiale ale MCV, Guvernul și CE vor coopera pentru ridicarea MCV în mandatul actualei Comisii.**"

² "Pentru remedierea situației, se recomandă următoarele măsuri: ...

Codul penal și Codul de procedură penală

- **Înghetarea intrării în vigoare a modificărilor aduse Codului penal și Codului de procedură penală.** •
- **Redeschiderea procesului de revizuire a Codului penal și a Codului de procedură penală, ținând seama pe deplin de necesitatea de a se asigura compatibilitatea cu dreptul UE și cu instrumentele internaționale de luptă împotriva corupției, precum și de recomandările formulate în cadrul MCV și de avizul Comisiei de la Veneția.**"

³ "În ceea ce privește aceste angajamente, Curtea constată că, prin Decizia 2006/928/CE a Comisiei Europene din 13 decembrie 2006 de **stabilire a unui mecanism de cooperare și verificare** a progresului realizat de România în vederea atingerii anumitor obiective de referință specifice în domeniul reformei sistemului judiciar și al luptei împotriva corupției, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 354 din 14 decembrie 2006, s-a reținut că au fost identificate de Comisie "chestiuni rămase nerezolvate, în special în ceea ce privește responsabilizarea și eficiența sistemului judiciar" din România. În **Raportul Comisiei** către Parlamentul European și Consiliul privind progresele realizate de România în cadrul mecanismului de cooperare și verificare, din 20 iulie 2011, se reține la acest capitol că "România nu s-a angajat încă într-un proces de reformă aprofundată a sistemului disciplinar". **Or, calitatea de membru al Uniunii Europene impune statului român obligația de a aplica acest mecanism și a da curs recomandărilor stabilite în acest cadru, în conformitate cu dispozițiile art. 148 alin. (4) din Constituție, potrivit cărora**

de filtrul analizei de constituționalitate au fost criticate ferm în cadrul avizului Comisiei de la Veneția. Spre exemplu, modificările referitoare la scăderea unor **termene de prescripție a răspunderii penale** (paragrafele 56-65 din Avizul Comisiei de la Veneția) care nu afectează doar lupta împotriva corupției (luare de mită, dare de mită, trafic de influență, cumpărare de influență, abuz în serviciu etc.), dar și infracționalitatea violentă (vatomarea corporală, violul, lipsirea de libertate în mod ilegal etc.). Este în marjea legiuitorului să facă astfel de modificări, dar aceste modificări trebuie bine argumentate, trebuie să aibă la bază studii criminologice, studii de impact care să fundamenteze schimbarea politicii penale. În cazul nostru nu a existat nicio justificare pentru reducerea termenelor de prescripție a răspunderii penale care va avea drept consecință imposibilitatea tragerii la răspundere a persoanelor care au săvârșit fapte penale. De asemenea, modificările intervenite la infracțiunea de **compromitere a intereselor justiției** (paragrafele 80-88 din Avizul Comisiei de la Veneția), la **darea de mită** (paragrafele 89-93), la **cumpărarea de influență** (paragraful 98) au trecut de filtrul de constituționalitate, dar au fost aspru criticate în cadrul Avizului Comisiei de la Veneția.

4. Potrivit dispozițiilor constituționale **Guvernul este chemat să răspundă doar în fața Parlamentului, nicidecum în fața vreunei structuri de partid**. Guvernul este al României, nu al unui anumit partid, iar dumneavoastră sunteți premier al României, nu al unei structuri de partid, ca atare aveți dreptul, dar și obligația constituțională de a lua măsuri în interesul cetățenilor români, iar nu în interesul unei conduceri vremelnice a unui partid politic.
5. **Guvernul nu poate uzurpa atributul parlamentului de unică autoritate legiuitoare pe un domeniu care face obiectul unei proceduri parlamentare în curs de desfășurare** (decizia CCR nr. 1431/2010⁴, decizia CCR nr. 1557/2009). Chiar dacă aceste decizii se referă la posibilitatea guvernului de asumare a răspunderii cu privire la un proiect de lege, argumentele sunt valabile și în privința emiterii unor ordonanțe de urgență.
6. **Art. 115 alin. 4 din Constituție** prevede că "(4) Guvernul poate adopta ordonanțe de urgență numai în situații extraordinare a căror reglementare **nu poate fi amânată**, având obligația de a motiva **urgența** în cuprinsul acestora". Aceste condiții trebuie îndeplinite cumulativ. În cazul de față niciuna dintre aceste condiții nu este îndeplinită. **Nu ne aflăm într-o situație excepțională**, ci în situația în care se derulează o procedură parlamentară. Intrarea în vigoare a acestor modificări nu doar că **poate fi amânată**, ci chiar ar trebui amânată până la punerea în acord cu recomandările Comisiei Europene și cu Avizul Comisiei de la Veneția. Dispozițiile a căror modificare se solicită sunt în vigoare de ani de

"Parlamentul, Președintele României, Guvernul și autoritatea judecătorească garantează aducerea la îndeplinire a obligațiilor rezultate din actele aderării și din prevederile alineatului (2)."

⁴ "Pornind de la aceste considerente de principiu desprinse din jurisprudența sa, care circumscriu în mod categoric condițiile în care Guvernul își poate angaja răspunderea asupra unui proiect de lege, și văzând dispozițiile art. 1 alin. (4), art. 61 alin. (1), art. 102 alin. (1) și art. 114 alin. (1) din Constituție, Curtea constată că **angajarea răspunderii Guvernului asupra proiectului Legii educației naționale, aflat în dezbatere parlamentară, respectiv la Senat, în calitate de Cameră decizională, nu își găsește nicio motivare.**"

"Curtea observă, în acest sens, faptul că art. 75 din Constituție nu stabilește niciun termen cu privire la dezbaterile proiectelor de lege în Camera decizională și niciun criteriu pentru a aprecia cu privire la caracterul rezonabil al termenului în care se finalizează procesul legislativ în această Cameră, tocmai în considerarea caracterului său decizional".

"Nu există, prin urmare, nicio dovadă a vreunui blocaj sau a unei inactivități parlamentare, cu referire la proiectul de lege în discuție."

"Astfel fiind, angajarea răspunderii Guvernului asupra proiectului Legii educației naționale încalcă prevederile art. 114 din Constituție, în sensul jurisprudenței Curții Constituționale. Și în această cauză, ca și în cea deferită Curții și soluționată prin Decizia nr. 1.557/2009, ocolirea procedurii de examinare și dezbateri a proiectului de lege, atât în cadrul comisiilor de specialitate, cât și în plenul fiecărei Camere a Parlamentului, potrivit competențelor stabilite de art. 75 din Constituție, și recurgerea la angajarea răspunderii asupra unui proiect de lege nu își găsesc o motivare nici în fapt, nici în drept."

zile, iar deciziile CCR produc ele însele efecte obligatorii, astfel încât intrarea în vigoare a modificărilor poate fi amânată până la adoptarea lor în cadrul procedurii parlamentare. Nici pretinsa **urgență** constând în punerea în acord a legislației noastre cu cele două **directive** europene referitoare la confiscarea extinsă și la prezumția de nevinovăție nu poate fi reținută. Pe de o parte nu există riscul declanșării procedurii de infringement împotriva României câtă vreme **însăși Comisia Europeană ne-a solicitat să evităm intrarea în vigoare a acestor prevederi și să reluăm toată procedura de legiferare cu privire la aceste coduri**. În plus, **sunt foarte puține articole în cadrul acestor proiecte care au legătură cu cele două directive**. Cea mai bună dovadă este că în Parlament a fost promovat un proiect de lege al Guvernului (**PLX 537/2017**) de punere în acord a legislației cu cele două directive, proiect care modifică doar câteva articole din coduri. Restul sutelor de modificări care se regăsesc în propunerile legislative aflate în prezent în procedura parlamentară a reexaminării după controlul de constituționalitate nu au nicio legătură cu deciziile CCR sau cu cele două directive. Desfășurarea normală a unei proceduri parlamentare, firești în orice democrație, care implică și posibilitatea declanșării unui control de constituționalitate înainte de promulgare, nu poate fi considerată tergiversare și motiv de adoptare a unui act normativ aflat în procedură parlamentară prin ordonanță de urgență. **Dacă nu am fi contestat la CCR aceste proiecte, ar fi fost în vigoare acum peste 100 de articole neconstituționale**, ceea ce este de neconceput într-un stat de drept. Iată că nu a fost vorba despre vreo șicană din partea opoziției, a Președintelui sau a ÎCCJ, ci a fost o intervenție salutară. Mai mult decât atât, chiar **procedura parlamentară a fost una urgentă**, iar dezbaterile au fost mai mult mimate, reprezentanții asociațiilor profesionale ale magistraților fiind determinați să părăsească lucrările din cauza tratamentului ireverențios la care au fost supuși în cadrul Comisie speciale, sau din cauza numărului exagerat de mare de amendamente care erau puse în discuție ad hoc, fără a fi comunicate în timp util. **Caracterul exagerat de rapid al acestor așa-zise dezbateri a fost prezentat și în cadrul Raportului CE din cadrul MCV, dar și în cadrul Avizului Comisiei de la Veneția (paragrafele 34-39)**.

7. Dimpotrivă, **adoptarea unei astfel de ordonanțe de urgență ar putea declanșa o procedură de infringement împotriva României**, astfel cum s-a întâmplat în cazul Poloniei care a pierdut procesul intentat de Comisia Europeană în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene, procedură care ar putea avea ca efect **obligarea României la plata unor daune cominatorii imense pentru fiecare zi de întârziere**.
8. Argumentul potrivit căruia emiterea unei ordonanțe de urgență care să vizeze **doar articolele apreciate de CCR ca fiind constituționale** nu poate fi primit deoarece CCR nu face o analiză a oportunității unor modificări legislative (relevante sub acest aspect sunt paragraful 10 din Avizul Comisiei de la Veneția⁵), ci strict asupra constituționalității. Marja de apreciere a legiuitorului este foarte mare. Ca atare, **nu toate articolele "constituționale" sunt și oportune, benefice pentru societate**. Spre exemplu, legea "recursului compensatoriu" în urma căreia au fost eliberați peste noapte cca. 9000 de deținuți a fost declarată "constituțională", deși este o lege aspru criticată. Tot astfel, dezincriminarea unor fapte (cum este neglijența în serviciu), scăderea termenelor de prescripție a

⁵ "10. Prezentul aviz nu abordează în mod exhaustiv conformitatea amendamentelor cu legislația Uniunii Europene. De asemenea, nu este de competența Comisiei să se exprime asupra modului în care trebuie interpretată Constituția României; Curtea Constituțională din România are autoritatea de a interpreta Constituția României într-o manieră obligatorie. În același timp, **revizuirea efectuată în prezent de CCR este limitată, desigur, la problemele de constituționalitate aduse în atenția acesteia. Având în vedere mandatul său, CCR nu va putea să ofere o analiză cuprinzătoare a modificărilor și a efectelor pe care modificările le-ar putea avea asupra eficacității sistemului de justiție penală. CCR va stabili doar dacă un anumit amendament este constituțional sau nu. Din această perspectivă, observațiile Comisiei de la Veneția pot avea un domeniu de aplicare ușor mai larg.**"

răspunerii penale⁶, relaxarea condițiilor pentru acordarea liberării condiționate, îngreunarea administrării unor probe, acordarea unor drepturi suplimentare suspectilor sau inculpaților fără întărirea corelativă a drepturilor persoanelor vătămate, toate acestea luate separat, articol cu articol pot fi considerate ”constituționale”, deși efectul asupra mecanismului de tragere la răspundere penală a infractorilor este unul devastator. Sunt favorizate nu doar infracțiunile de corupție, ci și infracțiunile cu violență. Nu putem să nu observăm că toate aceste sute de modificări ale Codului penal și de procedură penală sunt **în favoarea infractorilor, niciuna dintre modificări nu este în favoarea victimelor infracțiunilor**. Și aceste victime sunt cetățeni ai acestei țări.

9. **Punctul de vedere al magistraților**, ignorat până acum, ar trebui să se facă auzit. Modificările preconizate au stârnit critici ferme din partea magistraților. În prezent, mai multe asociații profesionale ale magistraților, între care Asociația ”Forumul Judecătorilor din România”, Asociația ”Mișcarea pentru Apărarea Statutului Procurorilor” și Asociația ”Inițiativa pentru Justiție”, **v-au solicitat public, în mod argumentat, abandonarea unui astfel de proiect**.
10. De asemenea **societatea civilă**, reprezentată de zeci de ONG-uri, și-a exprimat **dezacordul față de ideea emiterii unei OUG** de modificare a CP și CPP sau de amnistie și grațiere.
11. ISSPOL a realizat de curând un **sondaj de opinie din care a rezultat că peste 90% dintre români se opun amnistiei și grațierii**.
12. **România are nevoie de stabilitate**. După frământările sociale din această perioadă, care au debutat cu protestele de stradă declanșate de OUG 13/2017 și au culminat cu protestul din 10 august 2018, România are nevoie de liniște, mai ales în contextul frământărilor sociale din alte state membre ale UE și al preluării președinției Consiliului Uniunii Europene. Cu siguranță **emiterea unei astfel de ordonanțe de urgență poate declanșa ample proteste de stradă care și poate vulnerabiliza și mai mult România**.

Dan Barna

Președinte Partidul Uniunea Salvați România

⁶ S-a redus termenul de prescripție pentru faptele grave pedepsite cu închisoare între 10 și 20 de ani (de la 10 la 8 ani), dar și pentru cele pedepsite cu închisoare între 5 și 10 ani (6 ani, în loc de 8). S-a redus la jumătate termenul de prescripție specială, care înseamnă închiderea definitivă a dosarelor, chiar dacă sunt în curs de judecată. Un **violator** va scăpa de dosar dacă nu este condamnat definitiv în **9 ani** de la data săvârșirii faptei, în loc de **16**, cum este în prezent. Un **pedofil** va scăpa de dosar dacă nu este prins și condamnat definitiv în **7 ani** și jumătate de la data săvârșirii faptei, în loc de **10**, cum este în prezent. Un **funcționar** care a comis un abuz în serviciu va scăpa nepedepsit dacă nu primește o condamnare definitivă în **7 ani și jumătate**, în loc de 14 ani, cum este în prezent.